

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2002-1937

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Blomgren, Sanna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Yksilön vastuusta kohti toimintakyvyn turvaamista: Vaikeasti työllistettävät työttömät sosiaali- ja työvoimahallinnon toimenpide-ehdotuksissa 1900-luvulla kansainvälisen alaluokka- ja syrjäytymiskeskustelun valossa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2002-12-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 109s. + liitteet 1 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa selvitetään vaikeasti työllistettävien työttömien kohtelun taustalla Suomen työvoima- ja sosiaalihuolinnossa eri aikoina vallinneita ajattelumuotoja sekä niiden muuttumista maan itsenäistymisestä 1900-luvun loppuun. Tutkimuksessa kiinnitetään huomiota sekä ajan mukana tapahtuneeseen muutokseen että työ- ja sosiaalihuolinnon toimintastrategioiden eroihin. Koko 1900-luvun kehitystä ei tarkastella, vaan 1900-luku on jaettu kolmeen ajanjaksoon, jolloin suomalaisessa työ- ja sosiaalipolitiikassa on tehty keskeisiä uudistuksia. Valitut ajanjaksot ovat itsenäistymisen jälkeiset ensimmäiset vuodet 1930-luvun alkuun, 1960- ja 1970-luvut sekä 1990-luvun loppuvuodet. Aineistona ovat työ- ja sosiaalihuolinnon eri aikoina laaditut komiteamietinnöt sekä työryhmämuistiot. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys muodostuu kansainvälisistä alaluokka- ja syrjäytymiskeskusteluista, joista nostettuja yleisiä teemoja käytetään komiteamietintöjen ja työryhmämuistiotien analyysissa. Lisäksi kuvataan pääpiirteissään työttömyyden ja työttömyyden hoidon kehitys Suomessa kolmella valitulla ajanjaksolla taustan luomiseksi mietintöjen ja muistiotien analyysille.</p> <p>Erityisesti Yhdysvalloissa käydyistä alaluokkakeskusteluista sekä Euroopassa käydyistä syrjäytymiskeskusteluista on nostettu esiin viisi yleisempää teemaa, jotka yhdistävät monia muuten hyvinkin erityyppisiä puheenvuoroja. Teemat ovat: työttömyyden syiden johtaminen yksilöistä vs. syiden johtaminen rakenteista, työttömän toimeentulon ja elämänehtojen turvaamisen vastuu yksilöllä vs. yhteiskunnalla, toimenpiteissä pääpaino työssä ja aktivoimisessa vs. pääpaino toimeentulossa, yhteiskunnan työttömiin kohdistama kontrolli sekä vaikea työttömyys suhteessa sosiaaliseen kansalaisuuteen.</p> <p>1900-luvun alkupuolella työkykyisen työttömän katsottiin käytännössä aina olevan vastuussa oman toimeentulonsa hankkimisesta, sillä vaikka yhteiskunta tulikin apuun häden hetkellä, oli tämä apu työkykyiselle lähes aina vastikkeellista. Työttömyyden hoidon tavoitteena oli pääasiassa tarjota tukea työttömän hengissä säilymisen turvaamiseksi, mutta yksilön tuli käytännössä aina korvata annettu apu. Yhteiskunnalta apua saaviin työttömiin kohdistettiin erityisesti köyhäinhoidossa hyvin suoraa kontrollia, minkä voi katsoa rajoittaneen voimakkaasti avunsaajien perusoikeuksia. 1970-luvulla yhteiskunta pyrki ottamaan lähes täyden vastuun vaikeasti työllistyvien työttömien toimeentulon turvaamisesta, vaikka työhallinnossa vastuu saatettiin siirtää väliaikaisesti työttömälle itselleen, jos hänet arvioitiin työhaluttomaksi. Työttömyyden hoidon tavoitteena oli tarjota työttömille kohtuullinen vähimmäistoimeentulo mahdollisimman vähällä yksilön elämään puuttumisella. 1990-luvun lopulla sekä työ- että sosiaalihuolinnossa yhteiskunnan tärkeimmäksi tehtäväksi vaikean työttömyyden hoidossa katsottiin pitkäaikaistyöttömien muusta yhteiskunnasta syrjäytymisen ehkäiseminen huolehtimalla heidän toimintakykynsä palauttamisesta ja säilyttämisestä aktivointitoimenpiteiden avulla. Yhteiskunta otti aiempaa suuremman vastuun vaikeasti työllistyvien työttömien toimintakyvyn turvaamisesta, mutta toisaalta yksilöille siirrettiin enemmän vastuuta toimeentulostaan lisäämällä sosiaaliturvan vastikkeellisuutta. Tämä merkitsi kontrollin lisääntymistä ja työttömien valintamahdollisuuksien kaventumista. Työ- ja sosiaalihuolinnon yhteiskunnalliset perustehtävät ovat pysyneet suunnilleen samoina koko 1900-luvun, mutta kummankin hallinnon sisällä toimintaperiaatteet ovat muuttuneet ajan mukana melko paljon.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords työttömyys - Suomi - 1900-luku alaluokka - yhteiskunnallinen keskustelu syrjäytyminen - yhteiskunnallinen keskustelu			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			